

Avgrunden

balettmelodram av Christian Lanciai (2014)

Personerna:

Ivan
Sofia
en kollega
Magda
en kamrat
en polis

”Människan är en själ fast i kroppens fängelse,
som det är hennes naturligaste drift att söka sin frihet från.”

1.

Den sårade soldaten är ett vrak.
Han ligger utslagen och redlös,
trött intill förbannelse
och vill helst bara dö,
ty han har levat alltför mycket,
älskat alltför mycket,
önskar mest att han fått älska sig ihjäl,
men damer verkar bara vara till för svek,
för otillräcklighet och otrohet,
för oberäknelig och egoistisk nyckfullhet
och hänsynslöshet intill grymhet
i sin blinda egenkärleks ofelbarhet.
Jag är inte bitter, bara arg och ledsen,
ty det är min sorg som stukat mig,
som gjort mig oduglig utom som invalid
och som berövat mig all glädje,
all min lust att leva, all aptit,
och framför allt all kärlek.
Är jag då ett hopplöst fall?
Det verkar så, ty ingenting kan få mig
motiverad till att resa mig ur graven,
där jag lagt mig frivilligt
och nästan funnit mig ett hem i,
som jag aldrig mer vill lämna,
ty all trygghet och all hemfrid

som jag trodde mig ha funnit i mitt liv
blev bara motsatsen och sådana
ohyggliga besvikelser, missräkningar och katastrofer,
att min grav blir rena paradiset i jämförelse,
men inte ens ett självmord, hur befogat det än vore,
kan jag ta mig samman till att genomföra,
ty jag är för svag för ens den ansträngning
det vore att befria mig från mitt förstörda liv.

2.

Vem söker upp mig här i helvetet?
Hur vågar någon ha den djärvheten
till sådan övermåttan livsfarlig utmaning?
Min mentala sjukdom kan ju smitta av sig
här i denna dödsmiljö av sjukhuskal sterilitet
där inget liv kan trivas, om det ej vill dö –
det vet ju alla, att till sjukhus kommer man
allenast om man gör det för att dö,
och om man inte gör det frivilligt,
så får man sjukhussjukan, garanterat dödlig!
Men jag skall ej vara giftig och sardonisk
mot dig, änglalika mö, som söker upp mig,
vakar hos mig, talar vänligt med mig,
som om jag var värd det, och är lugn och varm
i mitt oroliga och mardrömslika sällskap,
som normalt förbjuder, avskräcker
och utesluter vanliga normala människor
i min närhet, då de inte uthärdar abnormitet –
men du är annorlunda. Är du verkligen
då en kollega, en som vet vad jag har gjort
och kanske kan förstå mitt fall
och hur jag hamnat här i botten av en avgrund?
Är det möjligt? Ja, ty du är mänsklig,
och du är så unik att du har tålamod,
du kommer hit och sitter hos mig varje dag,
men håna ej min fåfänga med smicker,
säg ej att du har beundrat mig och minns mig
som den gud jag en gång var förrän jag föll,
som alla gudalika änglar måste falla,
om de blir för gudalika – jag blev värst av alla,
och därtill förföll jag till gudomligt övermod,
som kallas av de dödliga för vanvett.

Ja, mitt hjärta, goda ängel, jag är galen,
och du bör ta dig i akt för mig,
för jag är farlig, om jag ej förblir här
fjättrad i en sinnessjukhuscell
med bälte vid behov, men än så länge
har det ej behövts, ty läkarna är mänskliga.
De har satt mig på undantag och till och med
befriat mig från tvångsmedicinering,
då jag lyckats sköta mig och hålla mig apatisk.
Ljuva ängel, kan du verkligen då tro på mig?
Tror du att jag kan bli en människa igen?
Jag känner inte dig, och du kan inte känna mig,
men om du vågar ett så livsfarligt försök,
så lovar jag att skärpa mig och aldrig skada dig.
Jag ville aldrig skada någon människa,
och om jag gjort det, Gud förlåte mig i så fall,
ty det var det sista som jag ville göra,
och om jag det gjorde visste jag ej vad jag gjorde.
Det tycks läkarna förstå och låter mig gå fri,
och så en dag, om jag förblir resonlig,
håller mig i skinnet och behärskar mig,
så kanske att jag kunde börja arbeta igen?
I så fall, om du vill, så ville jag helst
arbeta med dig. Säg, är du villig?
Vilket underbart mirakel! Jag kan ej förstå
att jag förunnats denna salighet av ödet,
denna andra chans till liv och verksamhet,
att jag ånyo skulle få ges möjlighet till arbete,
och som en fri man, ej som patient och fånge!

3.

”Nej, min vän, jag känner dig
och kanske bättre än du själv,
ty jag har sett dig arbeta,
jag såg dig när du var dig själv,
jag såg dig som en gud i konsten
och har inte bara dyrkat men dess mera
älskat dig se’n dess, för den du är
och alltid skall förbli, en konstens gud,
en skönhetens och frihetens apostel,
vars mission är viktigare än allt annat,
som kan rädda civilisationen och all världen

blott med vittnandet om sanningen och skönheten,
som du gestaltar mer än någon annan.
Du är ej förlorad, ej ens fallen,
bara drabbad av en kris, som kan hanteras,
och jag vill ej något hellre än att hjälpa dig med detta,
sätta dig i stånd igen på dina fötter,
så att du kan arbeta och fortsätta ditt livsverk,
genomföra kallelsen att rädda världen
med den sanna konstens skönhets sannings underbarhet.
Jag vill vara din kollega, tjänarinna, syster,
moder och beskydderska mot alla faror,
och den minsta är ej den du fruktar mest,
din egen avgrund i din själ, som blott är snille,
utan världen och dess låghet och materialism
som fiende till skapandets och strävandets idealism.
Jag skall besöka dig och vara hos dig varje dag
tills du är ute härifrån och åter vågar vara vad du är,
den gud du alltid var i verksamhet på scenen
som en mer gudomlig dansens själ än självaste Nijinskij.”

4.

Du vet ej vad du gör och vad du ger dig in på.
Jag är hopplöst schizofren och farlig
och kan innebära livsfara för dig,
om du är modig nog att våga dig för nära
i en känslig, ömtålig, labil och farlig relation.
Du är för god för mig, och jag har ej förtjänat dig.
Vad tror du jag är här för? Jag kom hit
för att jag tappat all kontakt med verkligheten,
jag blev rubbad genom den fatala relationen
med en dam jag hade tidigare, som blev tvungen
att gardera sig med ett fullkomligt vattentätt polisskydd –
jag vet inte var hon är idag, och hon har bytt sitt namn.
Jag kom ej åt att skada henne, men om relationen fortsatt
var det nästan oundvikligt att jag kunnat göra henne illa,
som hon tidigare blivit skadad genom psykopater.
Allt var bra emellan oss i början, hon ville bara väl
och gjorde bara väl, tills hon begynte bromsa mig,
begränsa mig och kräva mer av mig för henne
än för dansen, som jag måste prioritera.
Ja, hon kom i vägen för mig, och då blev jag våldsam.
Hon blev otillräcklig, hon förstod mig inte,

och när jag försökte slå mig fri från henne
fattade hon inte bättre än att hon försökte tvinga mig
till underkastelse, och när jag då blev våldsam
tog hon det som hot från mig, kontaktade polisen
och fick in mig under vårdintyg. Hon lurade mig
och bedrog mig och förrådde mig, men läkarna
tog hennes sida och betecknade mig såsom sjuk,
som hon såg som den enda rimliga förklaringen
till att jag inte bara kunde älska henne.
Ack, det blev en lång besynnerlig och passionerad episod,
jag kommer alltid att fundera över den och över henne,
varför hon ej räckte till och ej kunde förstå mig,
varför hon förrådde mig och lurade mig in i henne
utan att berätta om de många män hon hade före mig,
två äktenskap och nästan tre plus tiotals förlovningar.
Hon var för het på gröten, drev mig galen,
hetsade mig till att tappa självkontrollen, spåra ur
och göra bort mig, tills till slut hon gick för långt
och gick i säng, bedrog mig med en ännu yngre man.
Hon var för gammal för mig, sade hon,
men när jag inte längre gick på hennes konster
skaffade hon genast sig en ännu yngre ersättning.
Ack, kärleken blev alltför passionerad och gick över styr,
och jag vill ej riskera det igen. Jag ber dig,
skona dig och mig och avstå, låt oss ej riskera det,
du måste inte, och det sista jag vill är att skada dig.

5.

”Nej, min älskade, du får ej tvivla på dig själv.
Det värsta är nu överståndet, och det gäller nu
att koncentrera sig på arbetet och återkomma
till den verklighet som du förlorat
och som saknat dig som dess förgyllare
med drömmar, skönhet och de högsta konstens ideal
som världen så behöver mer än något annat.
Det är glädjande att du har åter vågat träda fram
på dansgolvet och känner dig befriad
och tillräckligt inspirerad för att dansa ut
och träna dig med energi, frimodighet och glädje,
som du saknat alltför länge. Jag skall stötta dig i allt,
bevaka dina mörka sidor så du aldrig återfaller,
tjäna dig och trösta dig som trofast partner

som ej någonsin skall svika dig.
Du kan ej skrämma mig med dina mörka sidor,
ty jag känner dig för väl. De är begravda
med ditt trauma, som vi botat, och den falska damen
som bedrog dig är ett minne blott att lämna bakom sig.
Jag står nu och för alltid vid din sida
som din skyddsängel och systerliga moder
som skall väl ta hand om dig och alltid finnas
även som din mest tacksamma partner
vid ditt hjärta, alltid nära dig och med dig
inte minst i paradiset's högsta fröjd
när vi tillsammans kan få arbeta
och sväva ut på tiljorna.”

6.

Du har lyckats med det absolut omöjliga,
min älskade, min räddande skyddsängel,
lilla flicka, som jag aldrig såg åt tidigare
i akademien, men som nu blivit mitt livs främsta
och mest viktiga person, en syster att ta hand om,
en begåvad, mjuk och älsklig varelse att tacka för,
en bättre människa än jag, en ängel ifrån ovan
alldeles för god för att jag skulle ha förtjänat henne
och för god för denna värld och för att vara sann,
men du är sann och verklig, det är blott att konstatera,
och du har uträttat underverk – jag dansar åter,
och jag finner glädje i det, jag är levande igen
och jublar expanderande för fullt,
du har gett mig min frihet till att våga vara den jag är
och ta ut svängarna ordentligt i extatisk dans,
där jag på nytt kan känna mitt livs enda verkliga berusning
i total balans och herravälde över varje muskel i min kropp!
Och du är inte dum som partner, nej, du duger gott,
jag vill ej veta av nå'n annan, du är allt för mig,
blott du har bragt mig åter till att vilja dansa,
därför vill jag dansa vilt för evigt och med dig allena,
så att jag rentav kan tänka mig att uppträda offentligt,
framträda på scenen och ta vid igen där min karriär blev avbruten
av sammanbrott och depression, besvikelse och katastrof.
Med dig nu vid min sida kan ej något ont mer hända mig
och icke heller dig, ty jag skall vårda och beskydda dig
med dubbelt större ömhet mot vad du kan visa mig.

Så är vi ett komplimenterande och kompletterande ömt par
tillsammans i ett korståg av estetisk art
för att förlösa världen och få åter upp dess ögon
för vad verklig skönhet, sanning, andlig lyftning,
ideal och bildning är, där dansen i kombination
med konsten och musiken på teaterscenen
måste anses vara den mest fullkomliga poesin av alla.

7.

Min duva, jag är rädd att det är jag
som måste vara otillräcklig. Jag har hela livet
bara levt för konsten, sprängt min hjärna
bara med intellektuella och spirituella övningar
och helt gått miste om och grovt försummat
det lekamliga, så jag vet inte hur man gör.
Jag övat mig ihjäl på estetikens muskelkrav,
jag är en oskuld ännu, och min lem har aldrig tränats.
Jag är rädd nu att det är för sent för sådana lektioner.
Jag kan ge dig all min kärlek obegränsat och för evigt,
men jag duger inte mycket till i sängen,
där jag är analfabet. Kan du stå ut med detta?
Kan du ursäkta min pinsamma handfallenhet?
I andlig kärlek är jag bäst i världen och universell,
men när det kommer till den fula kritan
att forcera det man urinerar med in i en annans bak
så revolterar all min estetik och allt mitt väsen där emot.
Kan du förstå och ursäkta, förlåta min erotiska inkompetens?
Jag kan ej vara annat då naturen gjort mig sådan,
som om enkom den så gjort mig funtad blott för konsten
och för andlighetens expressiva tjänst i dansen,
uteslutande allt lågt och köttsligt och erotiskt?
Käraste min tålmodiga duva och unika änglablomma,
kan du leva med att jag på vissa områden är invalid?

8.

"Min vän, tyvärr är jag nog mera jordiskt funtad
och har större svagheter och drifter som den svaga kvinna
jag ju är, jag är ju långt ifrån en gud som du,
men jag ska ändå kunna tygla mina böjelser
och kunna leva med att du nu aldrig tydligen
skall kunna älska mig som man, men det blir svårt,
då varje kvinna kräver och behöver denna medicin,
livselixiret som kroppsspråket är med allt det innebär,

den avslappnade helt befriade intimiteten och förtroligheten,
värmen av en annan som du är en del av och som tillhör dig,
den absoluta tryggheten i det att inte bara vara älskad
men att alltid kunna känna detta i en annans kropp.
Vi får väl kompensera det i vårt turnerande,
i glittret av berömmelsen, i poesin på dansgolvet,
och konstens och din estetikens berusning,
då du i alla fall på tiljorna skall alltid vara nära mig,
tillhöra mig och vara min i ett slags översinnlighet
i salighet, gudomlighet och andlig yra och berusning.
Jag får vackert och helt enkelt hålla mig till godo därmed
och så nöja mig med att det privilegiet undfår ingen annan.
Om jag aldrig får din kropp och dela den med mig
så skall åtminstone jag alltid få behålla för mig själv din själ.”

9.

Vårt bröllopsfirande var ej av denna världen,
enkelt men i stället desto festligare,
blott med våra närmaste och underligaste bekanta,
freaks, bisarra konstnärer och levnadsglada vänner,
musiker, kolleger, balleriner och väninnor,
en och annan olyckskorp, vidskepliga profeter,
men vad gjorde det, när alla var berusade och glada,
alla glömde bort allt allvar, någon varnade mig nog
och sade, att jag ej var mogen i betänkande
av den affär jag tidigare haft som slutat så med katastrof
med mig tvångsintagen och hospitaliserad
för oöverskådlig framtid, för en evighet för min del,
som dock visade sig vara ytterst tillfällig,
då någon kom och släppte ut mig, som jag nu blir gift med,
fjättrad vid för evigt men åtminstone för resten av mitt liv
på ont och gott men mest förhoppningsvis på gott,
åtminstone så ämnar hon ej göra mig det minsta illa,
medan ingen vet vad jag kan hitta på, så underlig,
labil och oberäknelig som jag i relationer visat mig ju vara.
Men sådant tänker vi ej på nu när vi dricker oss berusade
och festar på champagne och bröllopstårtor
och är glada allesammans med berusande musik
och inget att bekymra oss det minsta för
för en oöverskådlig framtid, eller då åtminstone
för en dag eller två, tills arbetet tar vid på nytt

och vi skall förbereda oss för en omfattande turné
då hela världen är som galen för att se oss dansa
i odödlig poesi tillsammans i upphetsande baletter,
mera effektiva för en skönhetslysten frossande publik
än någon erotik, då ingen kärlek är så äkta och så innerlig
som den som aldrig får sin utlösning i annat
än i skönhets äkthet genom oförglömlig konst.

10.

"Jag är rädd för honom."

"Har han hotat dig?"

"Nej, inte ännu."

"Vänta tills han gör det."

"Och om han mördar mig?"

"Varför skulle han göra det?"

"Varför måste hans förra fru skaffa sig polisskydd?"

"Vad hände mellan dem egentligen?"

"Hon var äldre än han och mycket mera erfaren. Han är fortfarande en oskuld."

"Det menar du inte???"

"Jo, det säger han själv, och jag tror honom. Han är en gud i sin konst men ett barn i själen, och jag känner mig närmast som en mor för honom."

"Varför gifte ni er då, om det aldrig kan bli någon kärlek mellan er?"

"Det bara blev så. Och nu är vi gifta."

"Och vad vet han om oss?"

"Han har ju accepterat dig som en vän till oss."

"Och om jag begär och kan ge dig mera?"

"Fresta mig inte."

"Tillbaka till fallet. Vad hände mellan dem?"

"Jag tror att hon drev för honom för hårt, och ville tvinga honom till samlag. Då blev han galen och trodde själv att han skulle ta livet av henne om de fortsatte. Hon blev också skräckslagen och trodde verkligen att han skulle mörda henne, men han lämnade henne omgående, och hon förstärkte sitt poliskbeskydd. Hon åtnjöt det redan, men det behövdes mera, då han visste allt om henne."

"Har han berättat allt om henne för dig?"

"Nej, han har behållit en hel del för sig själv, men det lär finnas skvallrande brev. Det urartade så att säga till en mördande passion, och därför lämnade han henne och har aldrig sökt upp henne igen, medan hon är oåtkomlig för hela världen och lever under annat namn."

"Han måste ha hotat henne."

"Åtminstone skrämde han henne."

"Det får han inte göra med dig."

"Det har han redan gjort, men vi är gifta. Jag tror inte han kan göra mig någon skada. Han är lika litet förmögen till det som till sex."

"Det är ett onaturligt förhållande."

"För honom är det naturligt. Han är ju extrem på sitt sätt."

"Men det är inte du."

"Jag fruktar att jag inte räcker till för honom."

"Du måste lämna honom innan något händer."

"Nej, det gör jag aldrig, förrän något händer och det finns anledning."

"Då kan det vara för sent."

"Jag tar den risken."

11.

Jag trodde inte mina ögon.

Just då råkade jag komma hem igen,

jag hade glömt en sak,

men om hon ännu sov så ville jag ej störa henne,

när jag lämnat henne sent på kvällen för att arbeta

och träna lite extra hade hon ju sovit,

men nu låg hon där i sängen med en annan man,

en vän och medlem i vår trupp som jag väl kände,

som hon måste ha ringt upp och kallat till sig

troligen så fort jag lämnat henne,

och jag hörde tyst en hel del av deras konversation.

Med ens var i ett enda slag allting förstört från grunden,

och vi hade ändå haft en triumferande säsong,

allt hade gått alldeles suveränt för blott utsålda hus,

det hade inte varit något smolk i mjölken,

ingenting hade gått fel, och plötsligt stod jag

inför den totala katastrofen. Hon var otrogen,

och in flagrantia! Allt rasade för mig,

min hela värld gick under, plötsligt låg allt i ruiner,

men jag smög mig ut igen och låtsades om ingenting.

De hade inte hört mig, därmed hade jag helt ostört

kunnat observera och ta del av deras samtal och affär,

och kanske att det kunde repareras.

Kanske det fanns en förklaring som kunde vara godtagbar.

Det faktum låg emellertid i alltför uppenbar och smärtsam dager,

att hon hade släppt en annan mycket närmre inpå sig än mig.

12.

"Förlåt mig, min älskade, jag visste inte vad jag gjorde!
Det var ej min avsikt att bedra dig, men jag var bekymrad för dig
och behövde en god vän att kunna dela mina oroliga tankar med,
jag vet, jag hade ej behövt att gå i säng med honom,
men det kom ej någonsin till skott. Vi bara vänslades
och pratade, och det var aldrig någonsin min avsikt att gå längre,
och ej heller hans. Jag lovar dig, du har ej någonting att frukta,
han är lika ångerfull som jag och skall väl också be om ursäkt,
allt jag ber om är din nådiga förlåtelse! Ej någonting har hänt,
och vi har en gemensam lysande karriär att fortsätta arbeta på,

jag ber dig, låt ej detta gå dig alltför djupt till sinnes!
Vi har allt att leva för, och ingenting har alls förändrats!
Tror du mig? Du undrar hur jag kunde ge mig åt en främling,
en kollega till dig visserligen, och hur det var möjligt för mig
att ge honom mitt förtroende och svika dig, men aldrig att jag svek dig!
Det var blott min oro för dig, dina mörka sidor, din latent schizizhet,
din lynnighet, nej, bli ej dystert, bli ej arg, glöm bara bort det
som den ovidkommande affär det var, och det skall aldrig hända mera.
Jag var rädd för mörkret i din oberäkneliga otillräkneliga själ,
som du ej själv kan kontrollera, som du låtit mig så ofta veta.
Det var blott en parentes. Jag skall ej någonsin mer vara rädd för dig.”

13.

Det är inget att förlåta.
Kvinnans svaghet är naturlig.
Jag har varit med om värre.
Låt oss dansa bort bekymret,
virvla bort på världens scener,
lämna det bakom oss med dess oro,
och jag älskar dig ej mindre
för att jag förlorat dig,
ty det är vad jag icke kan förneka att jag gjort.

Jag vill helst bara dansa bort det
och helst glömma att jag lever,
dansa mig ihjäl, om det var möjligt,
ty det är i dansen endast jag är fri
tillräckligt för att kunna leva,
men nu har jag ingen mer att kunna lita på,
att dela med mig av min själ,

dess känsla och förtrolighet
och mitt fullständiga förtroende för någon annan.
Jag bedrog mig i att tro att det var möjligt
med en som jag ändå gift mig med
och som gjort allt för mig och trodde på mig
och som dittills blott bevisat mig oändlig trohet.
Jag kan ej förstå det, att en kvinnas kött
kan visa sig så svagt, att hon fullständigt glömmer
och försakar allt hon levat för, blott av en nyck,
en impuls och en svaghet att ge efter för en annan.
Dina intentioner må ha varit fullkomligt oskyldiga,
men faktum är att du dock gick i säng med honom,
låg med honom och gav honom ett förtroende
som du var skyldig endast mig,
om vi var i ett giltigt äktenskap
och om dess regler skulle ha varaktighet.
Nu är du fri från mig, och jag är fri från dig,
vi kan gå skilda vägar om vi vill,
och det är blott formaliteter som förenar oss
då vi har ett kontrakt att leva upp till
och att fullborda med den pågående säsongen.
Sedan är jag fri att dansa mig ihjäl som jag behagar.

14.

"Hur är det med honom?"

"Han klarar sig."

"Är det allt?"

"Han hade tur. Hur gick det till egentligen?"

"Jag vet inte. Jag sov."

"Vaknade ni inte av att han dansade? Sov ni inte i samma rum?"

"Han vet bara själv hur det gick till. Jag vaknade inte förrän han kraschade."

"Men vad hade föregått innan?"

"Det är en lång historia."

"Det tror jag säkert, men om jag får inblick i den kanske jag kan förstå fallet bättre och ställa en säkrare diagnos."

"Han hade varit ur gängorna en längre tid, och det hade ständigt blivit värre, som om en depression långsamt men säkert smög sig över honom, så att jag mer och mer förlorade kontakten med honom. Han började kalla mig vid min föregångares namn, den fala damen som fördärvade honom, och då började jag ana oråd, som att kanske det värsta av allt höll på att drabba oss, att han höll på att få ett återfall i sin tidigare sjukdom. Men vi fortsatte ändå, och det var aldrig något fel på hans uppträdanden –

alla våra föreställningar var perfekta, och publiken blev bara galnare hela tiden, medan vi var årets stora kommersiella succé i balettvärlden, och fler och fler från utlandet kom med oemotståndliga erbjudanden, till och med från Rio de Janeiro.

Men han var inte frisk, och den kvällen kom när han inte kunde uppträda mera. Han ville bara komma bort från allting, och jag kunde bara följa med honom. Han ville försvinna helt från den offentliga världen, som besvärade honom, och hans högsta önskan var att få dansa ihjäl sig. 'Då kan du inte ställa in dina föreställningar,' sade jag, men han hävdade att det inte behövde vara offentligt. Så tog vi då in på det där obskyra hotellrummet, där ingen visste vem vi var och ingen kände igen oss. Jag var dödstrött och ville bara somna ifrån mina bekymmer med honom, medan han var fullständigt ifrån sig av en sorts inre extas, som om han var besatt. Jag minns att han satte i gång med att dansa omkring i det stora rummet, men jag orkade inte med hans infall längre. Han försökte skrämma mig med att ta fram en bordskniv och hota mig med den, som i en balett, och drog den till och med över min strupe, naturligtvis utan att ens snudda, men han tråkade bara ut mig."

"Var ni inte rädd då och förstod, att han behövde hjälp? Borde ni inte ha kontaktat någon?"

"Jag var för trött. Jag somnade."

"Och under tiden fortsatte han att dansa, tydligen allt vildare, tills han till slut måste ha tagit ordentligt med sats för att kunna hoppa ut genom det stängda fönstret, varvid ni vaknade vid kraschen. Hur länge hade ni då sovit?"

"Högst tio minuter. Ni säger att han klarar sig. Har han då inga andra skador än det brutna benet?"

"Han hade en otrolig tur. Han hade kunnat slå ihjäl sig, och vem som helst hade gjort det annars vid det hoppet. Men å andra sidan blir den benskadan svårläkt."

"Kommer han någonsin att kunna dansa igen?"

"Åtminstone inte på ett längre tag."

15.

Varför fick jag inte dö?

Jag hade chansen.

Varför kunde inte vårt rum vara högre upp?

Jag borde ha fått slå ihjäl mig,

det var ju min avsikt och min uppriktiga vilja,

och så blir jag bara sängbunden med brutet ben.

De säger att jag hade tur.

Nej, mina vänner, det var en förbannad otur.

Jag har inget mer att leva för

och inget mer att dansa för,

ty det var meningen att genomföra mitt livs sista dans

och avsluta den med ett hopp ut genom fönstret

och bli omgående massakrerad mot trottoaren utanför,

men något tog emot, tog fast mig och bröt bara benet,

medan jag för övrigt klarade mig oförskämt helt utan skråmor.

Nu är jag i gips för kanske månader,
och benbrottet lär vara komplicerat,
så att det kan bli operation. Nå, vi får se.
Mig kan det kvitta. Jag har dansat färdigt,
ty jag har ej mera någon kärlek kvar att dansa för,
ej någon människa och vän att kunna lita på,
mitt hjärta är förbrukat, brustet mer än benet,
och jag har ej mera någon fru.
Tills vidare förblir vi gifta men formellt allenast,
det är inget kvar av vår romans och äktenskap,
och jag kan aldrig dansa mer med henne.
Hon är död för mig, och jag kan inte ens bekänna det för henne,
då jag vägrar ha kontakt med henne,
då hon bröt det viktigaste band vi hade.
Tala inte om det för henne, för Guds skull,
för det skulle krossa hennes hjärta.

16.

"Vad säger ni, herr doktor? Påstår ni fortfarande att jag hade tur?"

"Det hade ni bestämt, som överlevde."

"Men det var inte meningen. Det var min otur."

"Ni dansade alltså ut genom fönstret i det avsiktliga försöket att ta ert liv?"

"Jag har inget liv längre. Jag har förlorat det."

"Tvärtom. Ni hade allt liv i världen. Den låg för era fötter. Ni var på väg till en etablerad världsberömmelse större än Nijinskijs. Ni saknade ingenting och allra minst den bästa tänkbara hustru, som gjorde allt för er och ställde upp för er med fullständig hängivenhet och självupppoffring."

"Tala inte om henne."

"Var det där det brast? Vad hände? En äktenskapskris?"

"Tala inte om det."

"Hon har talat desto mera om det. Hon har förklarat hur er kontakt blev sämre och sämre, och hur till slut hon inte längre kunde få någon kontakt med er. Vi vill så gärna hjälpa er, men hur kan vi det om ni inte vill samarbeta?"

"Jag har ingenting att säga om min hustru, utom det, att jag inte kan träffa henne mera."

"Har ni förskjutit henne?"

"Jag tänker inte begära skilsmässa, och inte hon heller, men, som ni säger, vi har ingen kontakt mer med varandra."

"Är det så illa? Var det något i ert sexliv som gick snett?"

"Vi hade inget sexliv. Vårt förhållande var rent. Vi levde båda bara för konsten, och åtminstone gjorde jag det. Den var vår kärlek och vårt allt."

"Men vad hände?"

"Jag dansade ut genom fönstret i ett försök att ta livet av mig."

"Det vet vi. Vad vi inte vet är anledningen."

"Låt oss inte gå in på det. Jag tänker inte säga något mer. Hur är det nu med mitt ben? Lyckades operationen?"

"Delvis, men jag är rädd att den inte lyckades helt."

"Vilket betyder?"

"Jag är hemskt ledsen, Ivan, men ni kommer aldrig mer att kunna dansa offentligt. Ert ena ben är inte som det andra."

"Jag anade så pass. Det kommer inte som någon chockerande överraskning. Tvärtom är det mera som en bekräftelse på mitt öde och vad jag redan förstått av det. Jag får alltså hitta på något annat?"

"Bekymra er inte för det ekonomiska. Ni var försäkrad. Er hälsa var redan känd för att vara labil mentalt. Det går på försäkringen. Ni förblir välbärgad för resten av ert liv."

"Jag har alltså överlevt mig själv och döms till att fortsätta göra det in absurdum, som ett hån mot min karriär, mot allt vad jag levat för och mot hela den megalomaniska fåfängan i mitt liv. Jag får ta det som en läxa och försöka lära mig något av det."

"Ni kan alltid fortsätta arbeta som koreograf."

"Ja, det är en möjlighet, och det ligger väl närmast till hands. Tack ska ni ha, doktorn. Jag behöver inte veta mera just nu. Men forska inte mera i mitt fall angående min hustru. Det är ett avslutat kapitel. Jag kan aldrig se henne mera., ty det var enbart dansen som förde oss tillsammans, och det är det livet jag har förlorat."

"Jag lovar att respektera er önskan, Ivan. Men släpp aldrig greppet om livet. Vad ni än förlorar är livet ändå fullt av nya möjligheter och erbjudanden."

"Tack för att ni vågar vara ärlig, doktorn. Därför skall jag inte byta läkare."

17.

"Du borde ej ha kommit hit."

"Jag är din hustru!"

"Ja, dess värre, till min eviga olycka."

"Det är mitt fel alltihop!"

"Det är det inte alls. Jag valde att försöka ta mitt liv alldeles själv."

"Men det var mitt fel att du blev så alldeles förtvivlad!"

"Snarare berusad. Jag var berusad av mitt liv och av vår framgång. Hela världen låg för våra fötter. Jag var redan något av en gud för hela världen, ingen dansade som jag, men så tillstötte plötsliga oväntade komplikationer."

"Det var mitt fel alltihop Du anar inte hur jag ångrat mig! Men ännu kan allting bli bra. Det viktigaste återstår: Jag älskar dig till vanvett bortom allt fortfarande! Jag kan ej leva utan dig."

"Vad hjälper det? Vi kan ej dansa mera. Här är jag nu som en invalid på livstid. Hur kurerat benet än må vara, kan jag aldrig mera göra samma krumsprång eller njuta av den frihet och perfektionism som en gång var min egen till fulländning. Jag har blivit låghalt och får kanske gå med käpp för resten av mitt liv."

"Du kan arbeta bort det."

"Säg det till en krympling. Ack, min älskade, visst älskar jag dig lika högt fortfarande också, men det vi hade som var heligast har gått förlorat. Vi har båda sett vår oskuld gå förlorad, och den kan ej någonsin rekonstrueras. Det var inte ditt fel. Det var din natur som spelade dig något av ett spratt, drog fördel av din svaghet och tog ut sin rätt. Vi kan ej gå tillbaka. Det känns mest som en förnedring att du kommer hit och ser mig liggandes till sängs med min gudomliga förmåga obrukbar, förödmjukad till en invalid och nesligt tuktad till en ödmjukhet som jag ej någonsin kan komma över. Lämna mig för gott, som jag har lämnat dig. Vi måste finna nya liv. Du kan ju återgå till honom, som du lånade min säng åt, och jag får väl också söka mig till mindre ärbara och lättare fruntimmer i fortsättningen. Det är ej någon skada skedd. Vårt tåg har bara sparat ur, och vi får ta ett annat."

”Jag kommer mest att bara gråta nu för resten av mitt liv.”

”Om du då gråter över mig så är det slöseri med tårar. Du behöver inte tycka alls synd om dig själv det minsta, och det vore fåfänga att göra det, ty du har benen i behåll, kan bygga vidare på din karriär och fortsätta att dansa som om inget hänt med vem som helst. Det enda som du har förlorat är din sinnessjuka, svage, invalidiserade och oduglige make, som ej kunde älska dig och därför icke var dig värdig. Gå nu. Ingenting kan göra saken bättre, och du gör den bara sämre med att komma hit.”

Nu bröt hon samman, brast i hejdlös gråt och måste ledas ut av sköterskan. Hon kunde ej behärska sig, och det var hennes enda fel. Om hon blott kunnat avstå från att gå i säng med honom! Nå, jag hoppas verkligen att hon aldrig kommer mer tillbaka.

18.

Det är min känslighet som är den stora boven,
som är skyldig till min tragedi,
som bär all skuld för alla mina olyckor.
Jag bär min själ på armen,
öppen, bar och sårbar för all världen
att slå ner på, såra och förinta,
och när jag är kär och älskar någon
är jag helt och hållet utlämnad åt henne
med mitt hjärta, som ej längre skyddas av en bröstorg
men står öppet för allt som kan angripa och skada det,
som min kärlek och förtroende var som ett vapen
liknande en rakkniv, som jag överlämnade helt frivilligt
åt den som jag vågat livet med att älska,
och om hon då missbrukar förtroendets ömtålighet,
som stackars min Sofia, när hon gick till sängs
med någon annan och bedrog mig in flagrantia,
kan inget mera rädda mig. Jag är förlorad,
skeppsbruten och ensam i ett mörkt och stormigt hav
av bara fasor, skräck och helvetesscenario
i den mest omänskliga och otrygga av alla världar,
och konvalescensen måste bli oändligt lång,
som om jag måste lära mig på nytt från början
stå på mina ben och gå. Det går i någon mån,
och jag är mindre låghalt, om jag tar en käpp till hjälp,
och då blir jag i någon mån ock respekterad
såsom invalid. Det innebär en viss sorts trygghet även det,
om ock den är en krycka av patetisk falskhet.

Men jag lever och är nödsakad att leva vidare,
mitt liv som dansare är slut, men jag kan skriva koreografier,
och jag sitter mest på ett kafé av tvivelaktigt slag
där nästan ingen känner mig se'n gammalt,
där jag får i någon mån arbeta melankoliskt men i fred
med mina drömmar, som ej mer kan bli till nå'nting,
ty vem läser väl koreografier? Och jag har ej mera
någon alls kontakt med någon från teatern.
Jag är död för dem och för mig själv
som en som tvingats överleva motvilligt sig själv,
och här i slumkvarteren finns det även andra sådana
på dekis som har något misslyckat och bortglömt liv
bakom sig som de bara vill begrava och bli av med,
vilket aldrig går, ty inget är så oroligt och levande
som minnena och skuggorna av det förflutnas spöken,
som väl är den mest outrotliga ohyran i världen,
då den bara är abstrakt och andlig, liksom drömmar
som är desto mera levande ju mera plågsamma de är.

19.

Jag vaknade upp i ett sjabbigt hotellrum som inte verkade städat efter ett antal tidigare gäster. Allt i rummet verkade B-standard, och i samma säng bredvid mig låg en kvinna. Hon var mörk men inte svart men verkade mörkare än hon var, som om det var något farligt med henne, men hon var mycket vacker, om än hennes drag var både skarpa och sargade av tydlig erfarenhet, som bara gjorde henne ännu vackrare.

"Vem är du?" frågade jag henne, ty jag visste inte vem hon var.

"Kommer du inte ihåg?"

"Vad då?"

"Igår."

"Vad hände igår?"

"Har du glömt alltsammans?"

"Det verkar faktiskt så."

"Jag hittade dig i rännstenen. Du hade fallit omkull. Du hade kommit ut från krogen och var tydligen något rund under fötterna. Käppen berättade för mig att du var invalid. Jag råkade vara där, så jag hjälpte dig upp, men du var gråtfärdig och nästan i upplösningstillstånd. Du behövde något starkt. Det sa du själv. Så jag hjälpte dig in på krogen igen. Där blev vi sedan. Vi satt och pratade länge, tills du höll på att somna. Då hjälpte jag dig hit. Då du var redlös tyckte jag det var bäst att jag stannade hos dig. Jag hoppas du inte hade något emot det?"

"Vad skulle jag kunna ha emot det? En vacker kvinna delar säng med mig frivilligt! Vad kan vara bättre?"

"Så du är inte ledsen längre?"

"Jo, jag är evigt ledsen. Ingenting kan trösta mig."

"Men vad är det då med dig? Vad har hänt? Har du förlorat din mamma? Det brukar vara fallet i sådana här situationer."

"Vet du inte vem jag är?"

"Jag har aldrig sett dig förut."

"Det ska du vara tacksam för. Jag vill inte heller veta vem jag är."

"Nu gör du mig nyfiken. Borde jag veta det? Vem är du?"

"Har du aldrig hört talas om den store Ivan Stranitzky?"

"Du store! Är du den stackaren?"

"Ja, jag är den stackaren. Men det är dubbelt synd om mig nu, för jag har dödligt ont i huvudet. Du skulle inte ha väckt mig."

"Du vaknade själv."

"Gjorde jag? Det kommer jag inte ihåg."

"Det går över. Drick vatten. Det är det enda som hjälper mot huvudvärk."

"Men vem är du?"

"Det vill du inte veta."

"Bör jag veta det?"

"Nej."

"Då vill jag ännu hellre veta det."

Och hon presenterade sig. Hon var ingen särskild, bara en vanlig skolfröken, som varit på väg hem efter att ha arbetat länge på övertid med att rätta uppsatser. Hon såg betydligt erfarnare ut än så, men jag lade särskilt märke till, att hon inte var sminkad alls och ändå var alldeles tillräckligt grann i sina anletsdrag. Hon var en sådan unik kvinna som inte behövde någon krigsmålning.

Efter hand tog vi oss fram till någon sorts frukost. Hon ville veta mera om mig, och jag hade ingenting att dölja – jag var ju en offentlig person, och det mesta var redan känt.

Jag var av naturliga skäl mycket mera intresserad av att få veta mera om henne, men hon undvek att tala om sig själv, och det var inte bara blyghet. Det var som om det var något hon skämdes för och därför gömde bakom en viss hemlighetsfullhet. Jag trodde inte riktigt på det där med att hon hade rättat uppsatser, så jag pumpade henne närmare om information om vad hon egentligen sysslade med. Hon var inte någon anställd lärare. Hon var privatlärare och hade just kommit hem från att ha gett några privatlektioner. Det var allt. Hon levde enkelt, precis som jag, men hur det nu var så blev vi goda vänner, och jag ville inte förlora kontakten med henne. Jag ville träffa henne igen och insisterade på det, och som ursäkt och anledning gav jag hennes räddningsinsats av mig i rännstenen. "Att rädda en annans liv är att ta på sig ansvaret för det livet för alltid."

"Men jag räddade inte ditt liv, dummer. Du var bara berusad."

"Ändå känns det som att du räddat ditt liv."

"I så fall har jag många liv som ditt på mitt samvete."

"Brukar du rädda andras liv?"

"Låt oss säga så här, att jag har en benägenhet att samla på andras själar."

"Hur många har du?"

"Jag har inte räknat dem."

"Men du kan räkna in mig."

"Du är då den första balettdansören i min samling."

"Jag är inte balettdansör längre. Jag är en vanlig människa."

"Men du har varit, och det ger dig en högre status än om du fortfarande var det."

"Hur så?"

"Det är större att hoppa av en karriär än att göra karriär."

Jag förbluffades av hennes vishet. Vem var denna kvinna? Vad var hennes historia? Men hon tyckte om mig, och det räddade mig. Jag skulle inte förlora henne. Men hon varnade mig och sade, att om jag insisterade på hennes vänskap visste jag inte vad jag gav mig in på. Med desto större entusiasm och intresse gav jag mig in på det.

20.

"Vad gjorde jag mig egentligen skyldig till, den där kvällen du fann mig i rännstenen?"

"Ingenting. Det var jag som gjorde mig skyldig till allt."

"Bara till att du plockade upp mig."

"Ja, det var mitt stora brott. Skulle jag ha låtit dig ligga kvar där i pölen?"

"Men jag måste ha sagt något. Vad gjorde jag för intryck?"

"Du gjorde ett närmast sympatiskt intryck, men du var helt bakom flötet."

"Det tror jag nog. Men du kunde ändå prata med mig."

"Det var ingen intelligent konversation."

"Vad sade jag egentligen?"

"Du pratade en massa dumheter, men jag förstod var skon klämde."

"Var klämde skon?"

"Du var olyckligt kär."

"Det var länge sedan."

"Ja. Du hade tappat bort din kärlek men älskade henne fortfarande."

"Hon borde ha varit död för mig. Jag försökte döda min kärlek med att försöka döda mig själv."

"Och då blev det bara värre."

"Kärleken är borta, men olyckan är kvar."

"Din egen olycka. Du misslyckades med allt. Du försökte dansa ihjäl dig och lyckades bara reducera dig till invalid. Vilket spektakel."

"Du tycks ha förstått hela min situation. Vad sade jag mera?"

"Ärligt talat, Ivan, du berättade faktiskt hela ditt liv för mig från början. Jag tror du lyckades med konststycket att inte utelämna något av dig själv."

"Var jag så full?"

"Ja, du var gränslöst full, men du behövde det. Du behövde förlösas. Allt som du burit på och släpat på behövde komma ut, och det var det din fylla ordnade. Den gjorde dig gott."

"Och förde mig till dig."

"Det vet jag inte om det var så gott."

"Annars hade det inte kommit ut. Jag hade i bästa fall i så fall bara svamlat för mig själv till ingen nytta, och inte ens baksmällan efteråt hade jag kunnat åtgärda, ännu mindre kommit ihåg hela krogbesöket och kanske bara gjort det ännu värre nästa gång."

"Du kan alltid gå dit en annan gång och göra om det, men ta gärna mig med i så fall."

"Det ska bli mig ett nöje. Så kan vi prata skit offentligt i hela krogen."

"Om det gör dig gott."

"Vad finns det kvar? Vad vet du inte om mig?"

"Jag vet inte om du var så sinnessjuk som du vill låta påskina. Jag tror din mentala ohälsa bara var en dramatisk överdrift. Naturligtvis var du deprimerad, och naturligtvis bar du på komplex efter besvikelserna på din första dam, men jag tror inte att hon gjorde dig sjuk."

"Jag var kroniskt plakat. Jag var apatisk. Jag kunde inte företa mig någonting."

"Jag vet. Så fungerar depressioner."

"Kan du hjälpa mig?"

"Om du vill."

"Jag vill."

"Då så."

"Saken är klar. Du får bli min nya dam."

"Jag är tyvärr bara en skolfröken. Jag kan inte ens dansa."

"Det behöver du inte, för jag har dansat färdigt."

"Men det var din konst. Jag tror du kan arbeta bort ditt handikapp och återställa balansen och dansen."

"Be mig om vad som helst, Magda, men inte om det. Jag är död som balettdansör och kan aldrig återuppstå. Låt mig vara död och begraven."

"Jag nämnde bara att jag tror att möjligheten finns."

"Jag vill inte veta av den. Jag har sagt farväl till den för alltid. Två damers kärlek har jag förintat genom dansen och min konst. Den tredje vill jag behålla."

"Du vet inte vad du begär."

"Nej, jag vet att jag inte vet vad jag ger mig in på, det säger du ständigt, men ändå och just därför vill jag ge mig in på det. Du behöver inte gifta dig med mig. Jag vill helst inte skilja mig formellt från min förra hustru. Allt du behöver göra är att finnas till hands."

"Det är väl det minsta jag kan göra."

"Tack. Det är allt jag begär." Och jag omfamnade henne med innerlig tacksamhet och kände alla mina passioner födas på nytt.

21.

"Jag känner mig som en fallen ängel."

"Det ska du inte göra."

"Mina vingar är svarta och brända och duger ej längre till att flyga med, men i gengäld känner jag mig lättare än någonsin förr, och fri för första gången!"

"Det är meningen."

"Vad har du gjort med mig?"

"Ingenting. Det var du som gjorde det."

"Ja, det är det besynnerliga, ty det liksom bara halkade ur mig. Det var inte besvärligt alls, ingenting tog emot, och det gick så snabbt, men plötsligt är jag befriad. Och fastän jag är så besudlad känner jag mig renare än någonsin förr."

"Det är meningen."

"Var det så enkelt?"

"Ja, så enkelt var det."

"Men hur bar du dig åt? Hur lyckades du få mig så totalt på fall, som ingen lyckats med förut?"

"Det var ingen konst."

"Magda, säg nu som det är, du måste vara oerhört erfaren."

"Låt oss säga så här, att jag har någon erfarenhet i att ta hand om fallna änglar."

"Men du gjorde det skickligt."

"Inte alls. Det var du som stod för fiolerna."

"Försök inte. Vill du ha frukost?"

Jag reste mig upp ur sängen, som jag redan var van vid nu att vakna upp i bredvid henne, men nu var det annorlunda. Jag var som uppstånden från de döda.

"Men det verkar nästan som ett trolleri, Magda. "Min första dam misslyckades fullständigt, fastän hon måste ha varit något av ett världsrekord i dylik erfarenhet, och min hustru kom jag aldrig nära, utom på dansgolvet."

"Ni älskade varandra på scenen i stället."

"Ja, och desto mera, men det var bara andligt. Visst frossade vi i våra kroppars närhet och smekanden mot varandra, men det var i under konstens lagar. Det blev aldrig någon kyss, och vi kom aldrig varandra under kläderna. Tyllen var i vägen, eller triksåerna..."

"Du är för rolig."

"Det är din förtjänst. Jag trodde aldrig jag skulle bli av med min oskuld, och så bara trollar du bort den som genom magi genom världens enklaste operation, utan att det gjorde ont, utan att det nästan kändes, som den naturligaste saken i världen."

"Men det är just vad det är."

"Ja, jag inser det nu. Du har gett mig ett nytt liv, gjort mig till en ny människa, gett mig en ny plattform att starta om ifrån början på nya äventyr och ett helt nytt perspektiv på livet..."

"Jag är glad att du tar det positivt."

"Men jag har så mycket att ta igen. Mina bästa år har jag förlorat på en karriär som gick i putten. Jag är inte gammal ännu, men jag har förlorat hela min ungdom, jag har förverkat mina möjligheter och förspillt den viktigaste delen av mitt liv..."

"Den viktigaste delen av sitt liv har man alltid framför sig."

"Det menar du? Det återstår att se. Men nu har jag fått en ny chans, och det genom en helt okänd kvinna, som jag knappast ens lärt känna ännu. Kan du fortsätta vägleda mig?"

"Om du vill."

"Det finns ingenting annat som jag vill."

"Då står jag till ditt förfogande. Men jag måste varna dig. Det är mycket av mig som jag kommer att vara försiktig med att blotta för dig."

"Det är bra. För mig fram på det nya livet med varsam hand, som jag måste leda mina balleriner med fullständig säkerhet så att ingen skulle kunna tappa balansen eller stiga fel, det är det som all dans handlar om, att leda varandra så att båda känner sig fullkomligt säkra. Det måste vi göra, Magda."

"Så gärna. Men jag duger tyvärr inte som danspartner."

"Glöm dansen! Vi har konsten kvar! Du kan skriva! Och jag kan arbeta koreografiskt... Jag har inte släppt teatern helt och hållet och är alltid välkommen tillbaka med mina underliga baletter, men de kan vara nyskapande..."

"Jag tror vi klarar oss."

"Det tror jag också, Magda. Kom, så får jag krama dig!"

Och jag drog upp henne naken ur sängen och omslöt henne med hela min kram, som jag använde hela mitt hjärta till, och det kändes så utomordentligt skönt! Det kändes, som om jag för första gången i livet var riktigt levande, och inte bara det, utan även för första gången riktigt förälskad, och det ordentligt.

22.

Vem är hon, denna min mörka försåtliga ängel,
som jag vet så litet om, och som ju mera jag vet
bara blir mera mystisk och svår att begripa?
Min älskade, som tagit hand om mig så generöst,
ömt och kärleksfullt, fastän du ingenting vet om mig,
fastän jag är en latent oberäknelig och möjlig mördare,
vem kan du vara, du stillsamma djupa personlighet
av sådan skönhet och innerlighet i din värme
att vem som helst borde bli kär i dig genast,
och det skulle inte förvåna mig, om så var fallet.
Du måste dock ha en historia, men du bevarar den väl,
om det så är av blyghet, av skam eller from självförnekelse
vet jag ej, men för var slöja du vågar att lyfta en flik på
blir du bara mera tilldragande, mystisk och oemotståndlig.
Naturligtvis måste jag älska dig, och mer än någon jag känt.
Om jag älskade stackars Sofia minst dubbelt
mot hur jag ömt älskat min första fatalaste dam,
så är du dock mot henne tredubbelt mer älskad,

mer dyrkad och mer respekterad. Du lär mig så mycket, och med ditt så hemlighetsfulla försiktiga och ljuva väsen av mest bara mjukhet och innerlighet, är du som en ljuv dröm som av balsam av läkande själskraft för min stackars plågade själ, och jag njuter av varje moment i vårt umgänge och relation. Om det bara fick fortsätta så i all evighet! Ja, jag vet, jag begär alltför mycket och snuddar vid övermod, men jag ger bara uttryck för mina uppriktiga känslor. Du är mer för mig än allt vad hela världen kan erbjuda, och jag har redan glömt bort min karriär och med den all den fåfänga jag en gång levde för, ty nu har äntligen jag tyckts ha funnit en mening med livet, en människa värd all min kärlek att leva för, vårda och ömma för i all oändlighet – och ännu längre, om så vore möjligt.

23.

"Vad vet du om henne egentligen?"

"Ingenting."

"Det var det jag trodde."

"Vet du något om henne?"

"Alla som vet något om henne vet mer än vad de borde veta."

"Du talar i gåtor."

"Nej, jag säger bara sanningen."

"Betyder det att hon har någon fruktansvärd mörk hemlighet?"

"Inte bara en."

"Vill du varna mig för henne?"

"Absolut inte. Det behövs inte. Du har ju redan fallit."

"Du säger det som om jag skulle vara räddningslöst förlorad."

"Det är du också – som alla andra."

"Hon är inte som min första, tio förlovningar och två äktenskap bakom sig, alla havererade. Hon var abnorm. Magda är kärleken själv."

"Det är det jag menar."

"Ja, vad är det du menar?"

"Alla älskar henne. Ingen kan göra annat."

"Vill du påstå att hon är en mansförbrukare, en manslukerska?"

"Det låter så vampigt. Nöj dig med att veta, att du aldrig kommer att få kunna behålla henne ensam."

"Hon har inga andra karlar."

"Men hon har haft."

"Dem har jag inget med att göra."

"Ännu."

"Sluta nu, Thomas. Vad är det du försöker säga?"

"Du vet då verkligen ingenting om henne."

"Än en gång, vad är det jag inte vet?"

"Vet du inte ens att hon är satanist?"

Nu måste jag skratta. Drev han med mig, eller kunde han faktiskt mena allvar?

"Vad innebär det? Se inte så allvarlig ut. Det gör dig bara mera komisk. Även om hon var satanist, så finns det väl ingen som kan ta satanism på allvar?"

"Många gör det."

"Hur då? Hur är det möjligt?"

"Religion som religion. Alla religioner tror väl på abstrakta väsen, och djävulen om någon är väl en abstraktion, och många tror på honom och tillber honom som en gud."

"Lägg av."

"Det är sant."

"Det skulle ju då vara den löjligaste av alla vidskepelser. Ett väsen som består av enbart ondska. En fallen ängel med horn. Nej, vet du vad, sådant är ju barnsagor."

"Det säger du nu."

"Menar du att hon är aktiv satanist, som firar svarta mässor, klär sig i svarta kåpor med luvor och ställer till med spektakel på begravningsplatser?"

"Hon har många med sig."

"Jag har aldrig i hela mitt liv hört talas om någon levande satanist. Jag trodde de bara fanns i litteraturen, och senast på 1800-talet."

"Då var de bara gotiska original och bisarra excentriker. 1900-talet med civilisationens fall och två världskrig, som drog med sig hela kristendomen i ett platt moraliskt fall, innebar en lång utveckling av ockultism och satanism, främst företrädd av sådana som Aleister Crowley och Dennis Wheatley. Filmen hjälpte också till, främst Polanski genom filmer som "Vampyrernas natt", "Rosemarys baby" och "Den nionde kretsen". Säg inte att du har missat filmer som "Exorcisten", "Omen" och "Poltergeist" och deras utvecklande insikter i det ockulta."

"Säg inte att du också är satanist."

"Aldrig i livet. Men jag har forskat en del. Det är ju liksom en del av mitt område som litteraturforskare."

"Så vad skall jag akta mig för? Henne eller hennes vänner eller för att eventuellt bli indragen i något?"

"Alla tre. Men min första varning måste gälla dig själv. Tänk på, att du aldrig kan ha henne för dig själv. Hon tillhör många. Så vad du än gör, bli inte possessiv eller svartsjuk."

"Jag ska försöka låta bli."

"Jag hoppas du lyckas. Hur går det annars?"

Och vi fortsatte vår samvaro där vid baren med var sin öl, som de gamla skolkamrater vi var, och pratade inte mer om henne. Men jag förstod, att det var mycket som jag inte kände till om henne.

24.

"Du är den ende för mig. Du måste tro mig."

"Jag tror dig. Men varför har du aldrig berättat något för mig om ditt hemliga liv?"

"Det fanns ingen anledning."

"Du säger det som om det var en sjukdom."

"Det kanske det är."

"I så fall kan du verkligen förtro dig åt mig. Jag har ju varit mentalsjuk själv."

"Jag önskar jag kunde betrakta det som en mentalsjukdom, men tyvärr är det svårare än så."

"Satanister är vanligen besatta."

"Ser du mig som besatt?"

"Nej. Det är jag som är besatt. Av kärlek till dig."

"Det är inget ont i det."

"Jag menar det. Men varför är du så hemlighetsfull? Du har aldrig berättat något om dina tidigare män."

"Hur vet du att jag haft några?"

"Det vore konstigt annars. Du är ju erfaren, mer än någon annan jag känt. Och andra har berättat om saken."

"Vem då?"

"Det spelar ingen roll. Du är en dam – hm – av något rykte."

"Jag är bara en vanlig lärare. Jag var ingenting, tills jag upptäckte satanismen. Jag var besegrad av samhället, kuschad och förnedrad som den kvinna jag är, misshandlad och hade ingenting mera att vänta mig av livet utom värre ont, men så infann sig satanismen. Jag var aldrig religiös, och jag tror inte på djävulen som någon gud eller ersättning för någon gud, som de flesta satanister gör. De flesta blir satanister av upprors känsla mot samhället, genom de besvikelser de råkat ut för, de känner sig illa behandlade och frustrerade och vill hämnas helst på hela världen. I satanismen fann de en revolutionär ideologi som passade dem med inslag av attraktiv ockultism och svart magi. Själv såg jag satanismen som en möjlighet till att göra något gott av saken. Jag såg satanisterna som en ny skola för mig att ta hand om, nästan som en rektor, att utveckla och lära upp till konstruktiva människor, att vända satanismens mörker och negativism till positivitet och upplysning."

"Så du ser nästan dig själv som en missionär inom satanismen?"

"Ungefär så."

"Är det sant att ni idkar svarta mässor med obligatoriska orgier med inslag av samlag på altaret?"

"Det har du från Dennis Wheatley. Nej, satanismen handlar mera om mysticism och meditation. Det finns ingen bättre eller effektivare gudstjänst än den privata meditationen, och de flesta satanister ägnar sig åt det, nästan som om de vore buddhister."

"Du har inte svarat på min fråga."

"Vilken?"

"Har du älskat många satanister?"

Hon ville inte besvara frågan, då hon bara kunde känna den som kränkande. Hon var ju kvinna, och jag avstod från att insistera.

25.

Jag ser hennes avgrund, men hon ser den inte själv.

"Magda, vad är det för människor du uppmuntrar egentligen? Ser du inte själv ditt eget självbedrägeri?"

"Vad menar du?"

"Du leker med ödet och elden. Dina vänner är inga änglar precis. Du har att göra med kriminella och narkomaner och nynazister och allt den värsta sortens slödder och delinkventer som finns i samhället. Hur kan du skänka bort ditt liv åt odemokratiska element, som bara eftersträvar destruktivitet?"

"Du överdriver."

"Nej, jag överdriver inte. Du säger att du vill bilda dem och uppfostra dem och leda vilsna rätt i livet, som om du kunde lära grisar läsa, men vad du gör är att kasta pärlor för svin, och de trampar ner dem och bara fördärvar dem, så att de aldrig kan bli pärlor mera."

"Din omtanke om mig är rörande, men jag vet vad jag gör."

"Hur kan du säga det när den inspiration du gör dig skyldig till tas till vara av nazister och rasister?"

"De är människor de också. De är värda en chans. Ge dem chansen att bli mänskliga."

"Men du förnedrar dig själv!"

"Tvärtom, det är det som adlar mig och befriar mig och får mig att känna mig nyttig. Det kunde aldrig samhället göra."

Och ju mer jag försökte beveka henne att inte hänge sig åt stadens skummaste umgänge med snudd på kriminalitet och samhällsomstörtande verksamhet, desto mera hängav hon sig åt det, inte för att såra eller distansiera sig mot mig, utan för att hon var sådan.

26.

Du har förfört mig.

Jag är fast,

min själ är nu din egendom,

jag är din slav och tillhör dig för evigt,

jag kan aldrig lämna dig, bli av med dig,

på något sätt bli skild från dig,

ty du har lagt min själ i bojor

i ett oupplösligt band

av kärlek och tillgivenhet och tacksamhet.

Jag vet, du gjorde det av kärlek blott,

förgiftade mig i ett infernaliskt knep,

men jag förlåter dig och ber dig göra det igen

närhelst du känner för det,

ty du visste vad du gjorde,

när du gav mig själens flykt

i en långt effektivare och mer extatisk tripp

än när jag någonsin var frisk och dansade.

Du har gett mig måhända mitt livselixir,

ty var det så mirakulöst och överväldigande effektivt

den första gången borde det fungera varje gång.

Dock vill jag endast göra det med dig.

Låt oss tillsammans alltid göra våra trippar,

du får med din expertis stå för doseringen,

ty så omstörtande var denna resa

att jag troligen ej någonsin

skall våga mig på syra ensam.

27.

”Jag vill se dig flyga igen, som en fågel på scenen, och väcka förundran hos alla inför hela världen, och bli vad du en gång försökte, så att du den här gången äntligen fick komma fram!”

Hon är god, och hon är ambitiös för min räkning

men tänker dock mest på sig själv –

vem kan väl i längden stå ut med en arbetslös stackare,

sjukpensionär, föredetting, en haltande stukad dansör,

som ej duger till något förutom att parasitera på samhället?

Nå, jag ska se om jag duger och göra ett tappert försök,

för att mest glädja henne, men hon inspirerar mig,

och det är inte omöjligt. Min duva, min älskade ängel,

min mörkaste genius av så mycket gåtfullhet,
jag skall för din skull se om det är möjligt
och göra ett tappert försök att på nytt träna upp mig
och komma i gång med det enda jag dög till,
som inte ens det var till någon som helst minsta nytta
men dock kunde tjusa som ljuv poesi
och förtrolla den stora publiken och locka den bort
till en helt annan värld av blott skönhet,
som de kunde ge vad som helst för,
då det är det enda egentligen som det är alls värt att leva för.
Jag skall ge oss en god chans och ta risken
att sätta i gång med att dansa igen, ytterst medveten om
vilka olyckor och katastrofer det har lett till tidigare.
Kanske det är en ny chans för mig
att nu en gång för alla få dansa ihjäl mig.

28.

Du har lärt mig stå på benen nu igen och ta ut stegen.
Aldrig trodde jag att det var möjligt.
Jag har nästan inga känningar av knäbekymret mera,
och så småningom på nytt lär jag väl kunna flyga
som du vill, stärkt av din uppmuntran och dina superdroger,
som förlänar mig en övermänsklig kraft av energi
men även av ett farligt oresonligt raseri och vrede.
Jag förstår ej vad du gör med mig men litar på din kunskap,
ty du vet allt det om ockultism och svart magis alternativa medel
som ej jag vet något om. Så led mig bara.
Gör mig osårbar, så att jag kan nå upp till himmelen
med mina hopp, berusa mig med övermod
och låt mig dansa himmelskt blott för dig.
Det är allt jag begär av livet, som du gav mig åter
när du fann mig och tog hand om mig och drog mig upp ur rännstenen.

29.

Jag vet. Jag är patetisk.
Jag kan aldrig dansa mer offentligt.
Jag kan dansa fritt och hoppa,
göra mina krumsprång och avreagera mig
här hemma i lokalen
där ej någon måste se mig
och där väggarna och fönstren stänger in mig,
men inför en premiärpublik kan jag ej mera visa mig,
ej uppträda, med risk för att jag halkar, faller,
blottar brister i den nödvändigt obligatoriska perfektionismen.
Jag är färdig. Jag beklagar.
Du har gjort ditt yttersta och hjälpt mig upp på fötter,
jag kan åter dansa, men min dans är invalidiserad
och grotesk, en monstermask på skönheten,
en ömklig Caliban i komedin.
Jag reducerar mig till inskränkthetens fängelse
och ser nu som min enda utsikt till befrielse
att äntligen få någon möjlighet att dansa mig ihjäl.

30.

”Jag ville bara hjälpa dig
och göra allt jag kunde för din kreativitet.
Jag ville få dig levande igen
och göra dig till människa med självrespekt,
jag ville älska dig och med min kärlek
ge dig uppmuntran tillräckligt för att ge dig lust
att åter vilja leva och att känna dig som människa
med värdighet och egenvärde.
Framför allt så ville jag befrämja dig som konstnär
och få fram din själs begåvning
och universella giltighet
som något av en gud inom ditt område.
Min vilja var fullkomligt god och absolut oegennyttig,
allt jag ville var att göra dig själv rättvisa,
få fram dig själv och få dig komma till din rätt.
Jag ville inget för mig själv.
Allt vad jag ville var för dig.”

31.

Vad som ger själen flykt är det enda väsentliga med livet.
Människan är en själ fast i kroppens fängelse,
som det är hennes naturligaste drift att söka sin frihet från.
Jag fann den genom dansen och lärde mig flyga
genom kärleken och skönheten och sanningen
som tre damer hjälpte mig komma fram till,
vilket jag aldrig kan ångra, vad de än gjorde med mig,
och hur de än manipulerade mig, bedrog mig och förförde mig,
ty nederlagen och prövningarna gav mig en insikt
som jag aldrig vunnit dem förutan.
Därmed finner jag det värt att avsluta min danslektion,
min fängelsetillvaro i denna bristfälliga kropp
kan icke längre ge mig någon lärdom,
varför jag äntligen kan ge min själ hennes slutgiltiga lön,
den yttersta frihet hon alltid eftersträvat och enbart levat för.

"Ursäkta att vi har besvärat er, fröken Sofia, men i egenskap av hans hustru är ni kanske den enda som kan hjälpa oss. Låt mig genast försäkra er, att ni inte på något sätt är misstänkt för någon delaktighet i hans död, fastän ni är den enda som den har gagnat, då ni ensam ärver honom och han hade en betydande förmögenhet."

"Han hade en annan dam efter mig som var ihop med honom intill slutet. Det är henne ni borde förhöra."

"Vi vet, men hon är som uppslukad av luften, som om hon aldrig existerat. Vi har inget spår efter henne utom lösa rykten."

"Hon gav honom LSD."

"Även det vet vi, och enligt obduktionen tog han en tripp strax före olyckshändelsen, om det var en olyckshändelse, vilket vi är böjda för att anta. Vi hade hoppats att ni skulle leda oss till denna mystiska dam Magda."

"Vi träffades bara en gång då vi hade ett enda gemensamt intresse, nämligen att hjälpa Ivan på fötter och om möjligt få honom att dansa igen."

"Och ni lär båda ha lyckats. Ni fick honom ut från sjukhuset, och hon lär ha fått honom besegra sitt handikapp."

"Hon lyckades bara halvvägs. Han kunde aldrig mera dansa offentligt."

"Men trots sitt allvarliga benbrott kunde han dock genom hennes inspiration och uppmuntran dansa igen över huvud taget."

"Har ni inget spår efter hur det gick till när han förolyckades?"

"Vi hade hoppats ni skulle hjälpa oss med den saken. Han lär ju tidigare ha försökt dansa ihjäl sig."

"Det var mitt fel."

"Men ni hade ingen skuld i hans självmordsförsök."

"Jo, det hade jag. Jag bedrog honom med en annan, och det krossade hans hjärta. Han blev så förtvivlad att han försökte ta livet av sig. Det var mitt fel att han blev fullständigt desorienterad och kände att han förlorat marken under sina fötter. Bara därför försökte han slå ihjäl sig med att dansa ut genom fönstret, och han betraktade det som sin olycka att han överlevde."

"Genom att han klarade sig med bara ett brutet ben lyckades han dock ta sig upp på fötter igen. Vad gav denna Magda för intryck på er?"

"En hemlighetsfull människa, jag tror hon hade många hemliga liv, jag vet flera andra som hon har hjälpt på fötter genom personliga insatser och självuppoftningar, hon är något av den undre världens kurator, många narkomaner och hippies känner väl till henne, hon är som en mörk ängel som använder sina mörka krafter till att göra gott."

"Så ni misstänker inte henne för delaktighet i hans död?"

"Som jag sade, hon gav honom LSD, som han tydligen tog tacksamt emot och nyttjade flitigt, då det gav honom nya insikter och möjligheter till verklighetsflykt."

"I vilken avsikt gav hon honom knark? Kan det ha varit för att binda honom till sig?"

"Det trodde jag också först, men hon ville honom bara väl. Det visste jag efter vårt möte."

"Varför kunde han inte dansa offentligt igen, om han en gång kunde dansa igen över huvud taget?"

"Han var för osäker. Han var rädd att han skulle tappa balansen. Han ville inte göra bort sig. Han visste att han var färdig som dansör."

"Tror ni det var dödsorsaken?"

"Ja."

Vi hade egentligen inga fler frågor, men hon var tankfull och ställde oss en fråga:

"Kan ni berätta vad ni vet om hur det gick till?"

Jag suckade. "De tog in på det högsta rummet i hotellet, som hade en balkong. Andra hotellgäster har berättat om att de spelade hög musik hela kvällen."

"Vad då för musik?"

"Konstig musik. Rysk balettmusik för det mesta. Prokofiev, Tjajkovskij, Khatjaturian och sådant, i synnerhet Prokofiev. Vi fann musiken på spelaren efteråt. Vild hysterisk musik, enligt gästerna. De tänkte på att klaga men hoppades det skulle gå över. Det gick över plötsligt efter midnatt när han dansat ut från balkongen."

Hon grät. Vi gick inte in på detaljer. I stället försökte vi påminna honom om hans bästa sidor.

"Hur var han som dansör?"

Hon glittrade genast fram mellan tårarna. "Han var gudomlig. Han hade samma starka fågelfötter som Nijinskij. Han kunde faktiskt flyga, och det var hans livs största glädje att få kunna göra det. Han liksom studsade på molnen när han dansade. Därför blev publiken som galen när de såg honom. När han var som bäst var det alltid utsålda hus och köer veckor i förväg. För mig var han en gud, och för den publik som fick uppleva hans dans var han det också, en oförglömlig, oförgänglig gud."

Vi tackade så mycket, och jag såg till att hon fick eskort hem till sin bostad.

En sådan gud i livet, och i döden nästan bara en våt fläck efter ett frivilligt fall ner i avgrunden från 22 våningars höjd. Det var det definitiva avskedet. Själv fick jag aldrig se honom dansa, men alla jag känner som fick det glömmet det aldrig.

Och på något sätt känns det, som att vad som verkligen hände var bara en naturlig process, som när en fjäril flyger ut ur sin puppa.

Göteborg 19 juli 2014

